

מובילים ותשתיות

הג'וינט

מדינת ישראל

ממצאים בסיום התכנית

מבנה המצגת:

- עיקרי הממצאים ותובנות מרכזיות
- שביעות רצון מהתכנית
- תרומה לידע ויכולות
- תרומה לשינויים תפיסתיים
- פעילות של המשתתפים כתוצאה מהתכנית
- קשרים בין משתתפים ושיתופי פעולה
- היבטים נוספים לשיפור ולשימור

לאורך המצגת מצויינים הסמלילים הבאים:

לציון מידע שהגיע מראיונות איכותניים

לציון מידע שהגיע משאלונים כמותניים

עיקרי הממצאים

תרומה לשיתופי פעולה	תרומה לפעילות	תרומה לתפיסה	תרומה לידע
<ul style="list-style-type: none"> • בהתאם לציפיות המשתתפים בתחילת התכנית, נוצרו קשרים אישיים ומקצועיים טובים ביניהם, וישנם יחסי אמון בין חברי הקבוצה • בעקבות התכנית המשתתפים מזהים הזדמנויות חדשות לחיבורים ושיתופי פעולה עם ארגוני תשתית • קשרים כללו שיתוף בידע, מתן תשובות בנוגע לשאלות והפניה לאנשי קשר, אולם גם שיתופי פעולה משמעותיים ופרקטיים העתידים להימשך בעתיד 	<ul style="list-style-type: none"> • הקשרים שנרקמו בין המשתתפים לרבות ייעוץ הדדי וחיבורים בין ארגוניים תרמו לפתיחת דלתות והסרת חסמים, וכתוצאה מכך לקידום פעילויות • המשתתפים מעידים כי הידע שהוקנה להם בתוכנית מאפשר להם לעשייה מתוך פרספקטיבה רחבה יותר של השדה ושל האתגרים • המשתתפים מדווחים על מגוון פעילויות שהם מתכננים לבצע כתוצאה מהשתתפותם בתכנית 	<ul style="list-style-type: none"> • המשתתפים מתבוננים על השדה מנקודת מבט מערכתית, המעניקה להם רגישות גבוהה להבחין בשוני בין הארגונים באתגרים ודרכי פעולה והתמודדות עמם. • התכנית חיזקה את התפיסה כי שיח פתוח וישיר הוא מאפשר לשיתוף פעולה בין ארגונים לסוגיות משותפות ביחד • הקשבה, הכרת הצרכים, הבעיות והמגבלות של מגוון הארגונים בשדה חיזקה את רצון המשתתפים להשקיע בחכמה בשיתופי פעולה 	<ul style="list-style-type: none"> • התרומה המשמעותית ביותר בידע שרכשו המשתתפים היא הבנה מעמיקה בעיסוק של גופים וארגונים בשדה לרבות המורכבות והאתגרים שבעשייה וחשיפה לסיבות לאופני פעילותם.

תובנות מרכזיות

הרכב קבוצתי

- הנוכחות של שלטון מקומי דרמטית ונחוצה ביתר שאת וכן נוכחות רמ"י
- נדרש זיהוי מדויק של בעלי תפקידים אל מול אתגרים מרכזיים/ סוגיות מרכזיות שנעסוק בהם יש לכך השלכות על תהליך המיון.

תהליך המיון

- קול קורא פתוח VS
- איתור מדויק של בעלי תפקידים

תוכן ולמידת עמיתים

- שילוב בין סיורים שממקדים למידה על מכלול התשתיות ברשמ"ק לבין למידת תשתית כלשהי (אנרגיה, מים וכו') מוכיח עצמו.
- המלחמה הגבילה את אזורי הסיורים, בתקווה שבמחזור הבא נוכל להרחיב את המנעד ברחבי הארץ.
- בתיעדוף בין ידע נוסף לבין למידת עמיתים, יש לתעדף למידת עמיתים.
- אנחנו מציעים לשים דגש במחזור הבא על זיהוי אזורים בהם שיתוף הפעולה/התיאום בין הארגונים לא מיטבי ולעסוק בהם בין אם באמצעות למידת עמיתים ובין אם באמצעות הפרויקטים כדי לשכלל את מימוש מטרות התכנית. המיקוד המטופל חייב להיות קשור בצורה ישירה לתחום אחריותו של המשתתף.
- כדי לשמור על אנרגית למידה גבוהה מציעים לקצר את התוכנית ל-10 מפגשים במקום 12 אך להמשיך את חיי התוכנית במסגרת הרשת.

תובנות מרכזיות

פיתוח אישי

התוכנית אינה עוסקת בפיתוח אישי וביכולות מנהיגותיות וניהוליות אבל כן יש צורך בהתייחסות לנושא ועל כן יקוימו שיחות אישיות עם המשתתפים (כפי שהיה במחזור א') וכן יהיו עצירות קטנות לדילמות ניהוליות במהלך התוכנית.

פרויקטים

- מודל הפרויקטים לא היה מספיק מדויק, זמן יקר נוצל לגישוש באפלה. עם זאת, ישנם כיוונים טובים לפרויקטים בשלב זה.
- פרויקטים נתפסו לא רק כהזדמנות להתנסות בהובלת שינוי אלא גם ישנו רווח משני של קידום הרישות בין חברי הקבוצה.
- כדי שהעבודה תהיה ממוקדת ואפקטיבית יותר, ממליצים לזהות מההתחלה יחד עם ועדת ההיגוי סוגיות מרכזיות שנכון במסגרתן לקדם את נושאי הפרויקטים.

תהליך ההערכה כלל שאלונים וראיונות

ראיונות

- 18 ראיונות עם משתתפים בנקודות ההתחלה (יוני 2024), האמצע (פברואר 2024) והסיום (יולי 2024)
- בראיונות נכללו משתתפים מכלל המגזרים בתוכנית שלטון מרכזי, שלטון מקומי וחברות תשתית
- 6 ראיונות עם צוות התכנית וחברי ועדת ההיגוי בסיום התכנית (אוגוסט 2024)

שאלונים

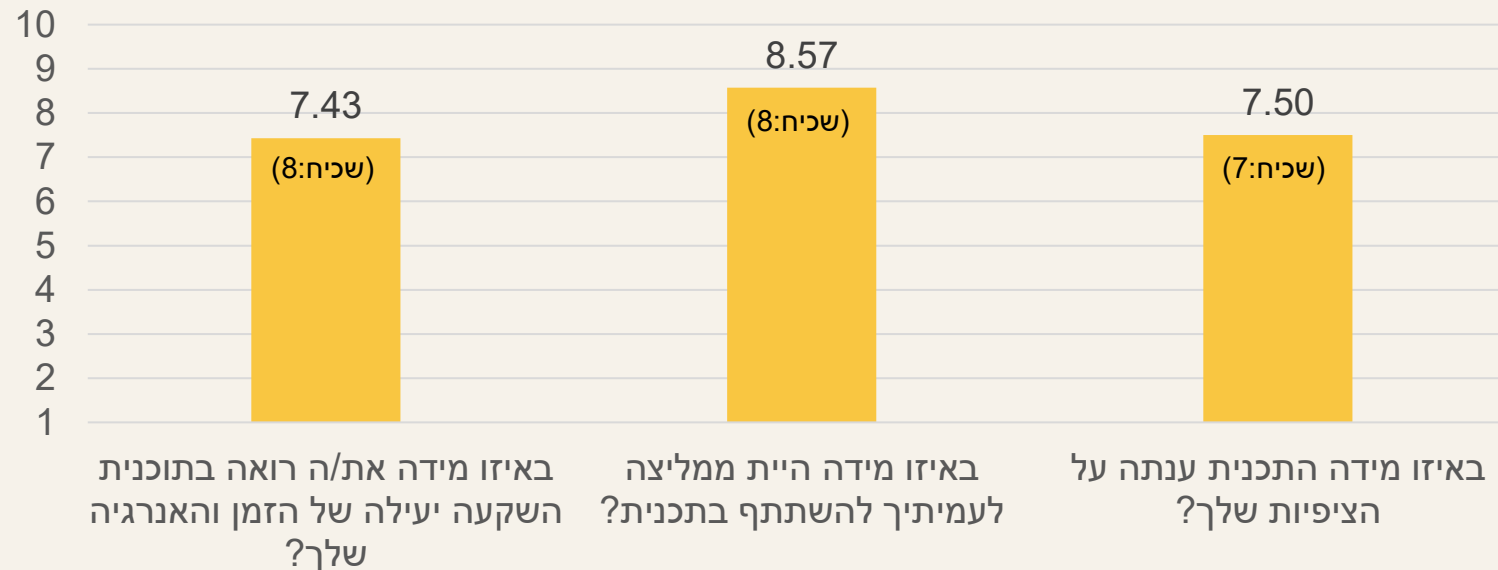
- שאלוני התחלה וסיום נשלחו לכלל המשתתפים:
- מספר משיבים לשאלון ההתחלה (יוני 2023):
32 מתוך 32
  - מספר משיבים לשאלון הסיום (יולי 2024):
28 מתוך 31

שביעות הרצון הכללית מהתכנית גבוהה

שביעות רצון גבוהה מהתכנית

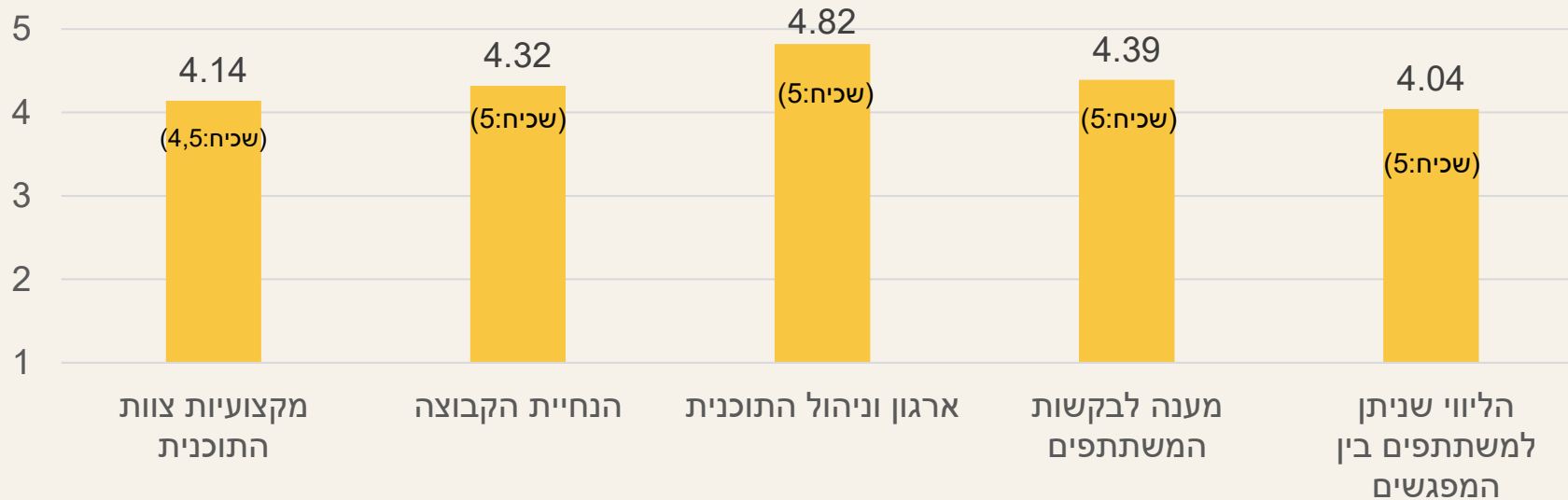
ישנה הערכה רבה לצוות, הן מבחינת המקצועיות והן מבחינת ההשקעה

שביעות רצון גבוהה מהתכנית: פירוט

• באיזו מידה את/ה שבע/ת רצון מההיבטים הבאים של ניהול התכנית על ידי ג'וינט- אלכא?

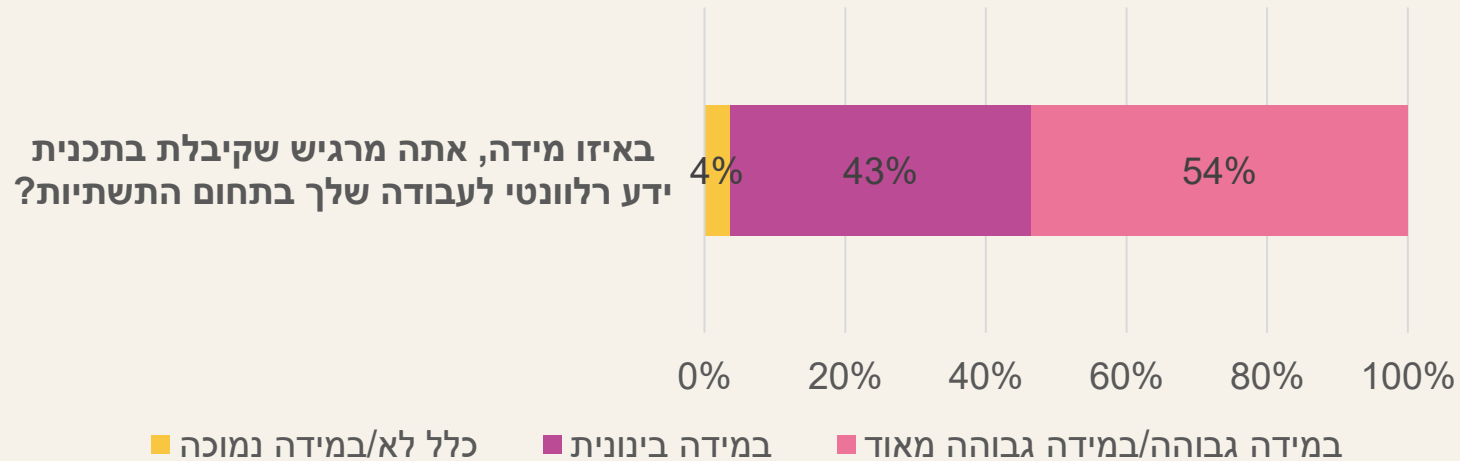

הממצאים האיכותניים תומכים בממצאים הכמותניים

ידע ויכולות

המשתתפים רכשו ידע רלוונטי

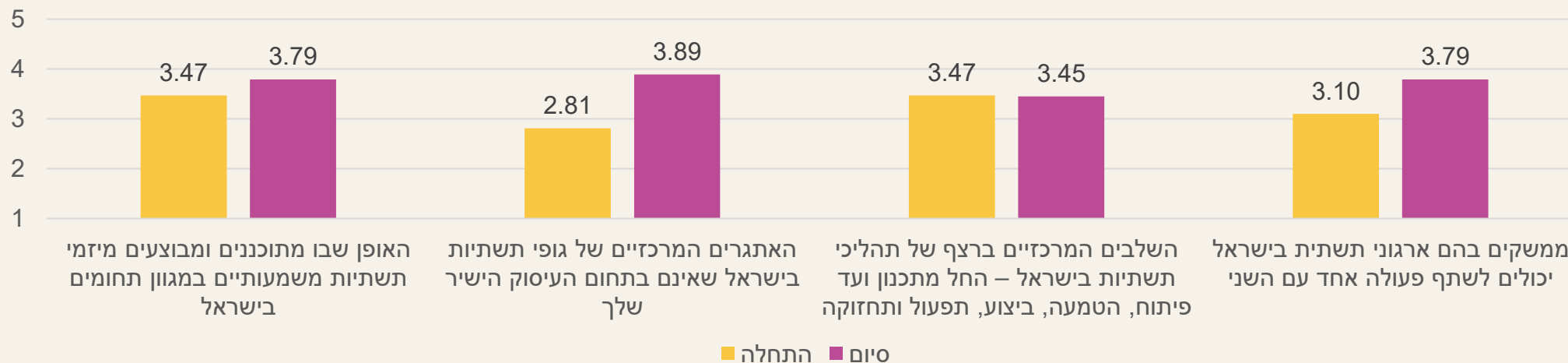
- המשתתפים העידו שרכשו ידע חדש שרלוונטי לעבודתם בשדה התשתיות
- התרומה העיקרית והמשמעותית לידע היתה הבנה במה גופים אחרים עוסקים, המורכבות שבעשייה של גופים אחרים, מה הם האתגרים עימם מתמודדים ארגונים אחרים, ומתוך כך הבנה של הסיבות לאופני פעילותם
- המשתתפים קיבלו ידע חדש ורלוונטי בנושא של אתגרים חוצי ארגונים

שינוי בידע בין נקודת התחלה לנקודת הסיום

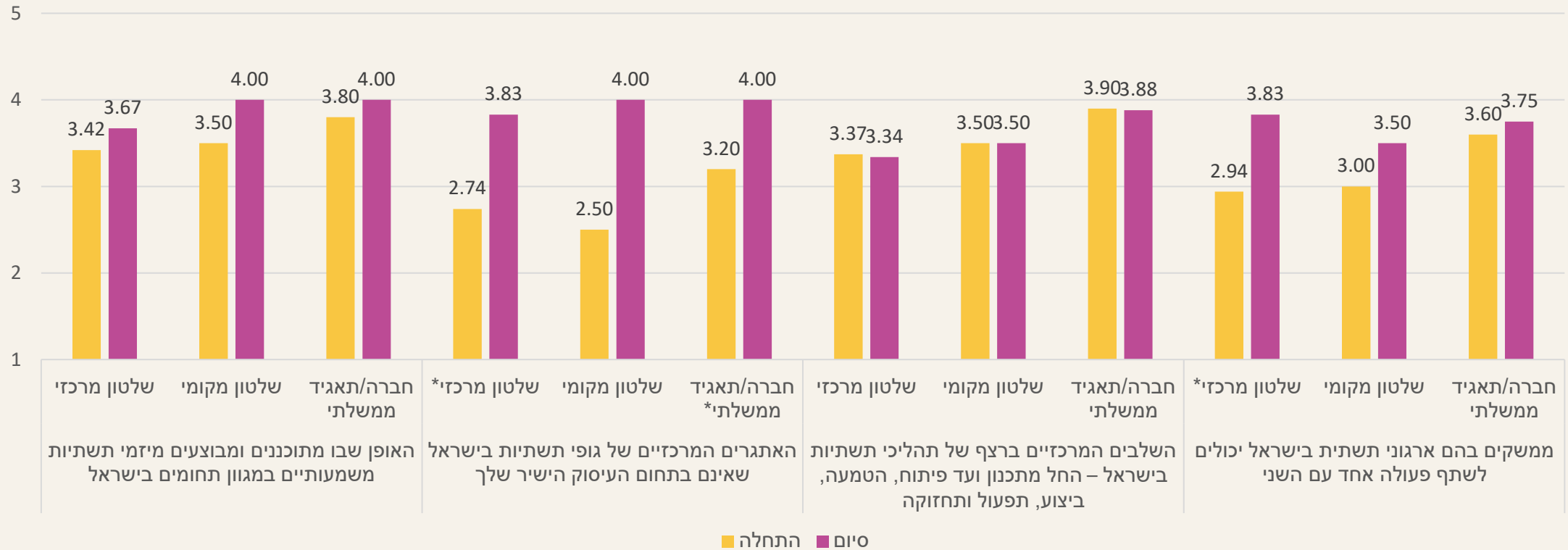
- המשתתפים נשאלו בנקודות ההתחלה והסיום באיזו מידה להערכתם יש להם כיום ידע בנושאים הבאים. אלה תשובותיהם:

- ישנם שינויים משמעותיים בידע בתחום של אתגרים וממשקים לשיתופי פעולה.

הבדלים בין מגזרים בתרומה לידע

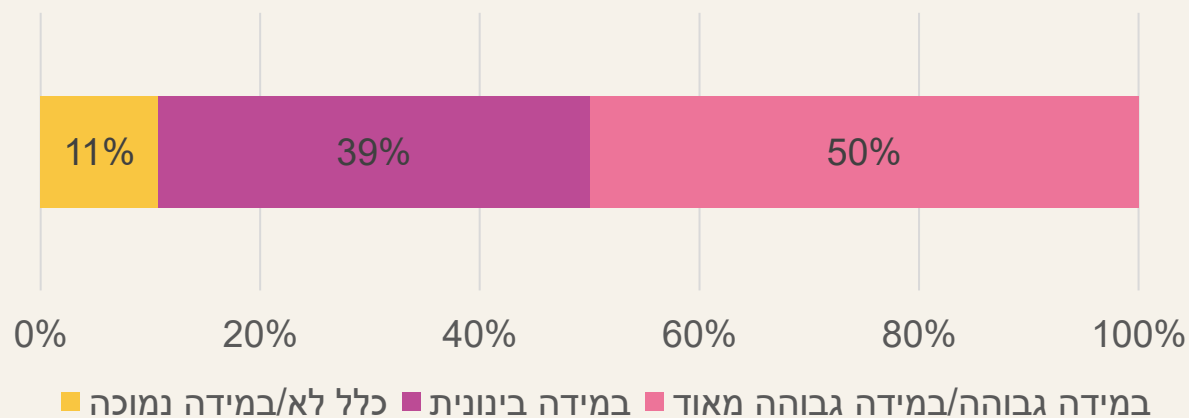
• ניכר כי התרומה לידע היתה משמעותית ביותר בקרב משתתפים משלטון מרכזי ומקומי

עלייה ביכולתם של המשתתפים להוביל בהצלחה שינוי

- המשתתפים נשאלו באיזו מידה הם מרגישים שהתכנית חיזקה את יכולותיהם להוביל בהצלחה שינויים בנוגע לאתגרים בתחום התשתיות שאת/ה עסוק/ה בהם היום.
- מהתרשים עולה כי חצי מהמשתתפים נתרמו במידה גבוהה או גבוהה מאוד
- שלושה משתתפים בלבד (11%) סימנו כי תרומת התכנית ליכולותיהם היתה מוגבלת

תכנים בתכנית: המלצות מהמשתתפים

- מספר מרואיינים ציינו כי היו מעדיפים שתכנים יתמקדו בהיבטים כלל ארציים ולא בהיבטים מקומיים כדוגמת רק"ל והמטרו. מצד שני, מרואיינים אחרים ציינו את המטרו כנושא חשוב, וככזה שתרם להם ידע חשוב לעבודתם.
- ניקוז ומי נגר הופיע כנושא אותו ציינו כלל המרואיינים כהיבט חשוב שלא הכירו כלל בעבר ותורם לעבודתם.
- רשויות מקומיות: מרואיינים המליצו לשים דגש רב יותר על הנושא של רשויות מקומיות ולשמוע יותר את קולם של אנשי מקצוע מהרשויות המקומיות.
- תחבורה: מעבר ללמידה המעמיקה על המטרו, מספר משתתפים המליצו ללמוד על נושאים נוספים בתחום התחבורה, כגון אוטובוסים, מסופים, רכבת כבדה ונתיבי תח"צ.
- אנרגיה: מספר משתתפים המליצו ללמוד על הנושא של דלק וגז.
- משק הפסולת: תחום הפסולת עלה ברוב הראיונות כתחום חשוב שיש להתייחס אליו.
- בהתאם לציפיות של חלק מהמשתתפים בתחילת התכנית, מספר מרואיינים ביקשו ללמוד תכנים ניהוליים במהלכה והמליצו להכליל זאת בעתיד.
- משתתפים המליצו לפתוח כל נושא במבט מאקרו של מיפוי השחקנים המרכזיים שבו, רגולציה, מגמות התפתחות לעשורים הקרובים, אתגרים עיקריים לאור המגמות.
- דגש על עצמי כמקור לחסמים.
- התחדשות עירונית: משתתפים ציינו כי לדעתם תחום ההתחדשות עירונית אינו רלוונטי לתכנית. אחרים ציינו כי אמנם הנושא לא מיותר לגמרי לדעתם, אך שהיה עליו יותר מדי דגש.
- משבר האקלים: מספר מרואיינים ציינו שלמרות חשיבות הנושא, ניתן להשקיע את הזמן שהוקדש לו לנושאי ליבה בתחום התשתיות.

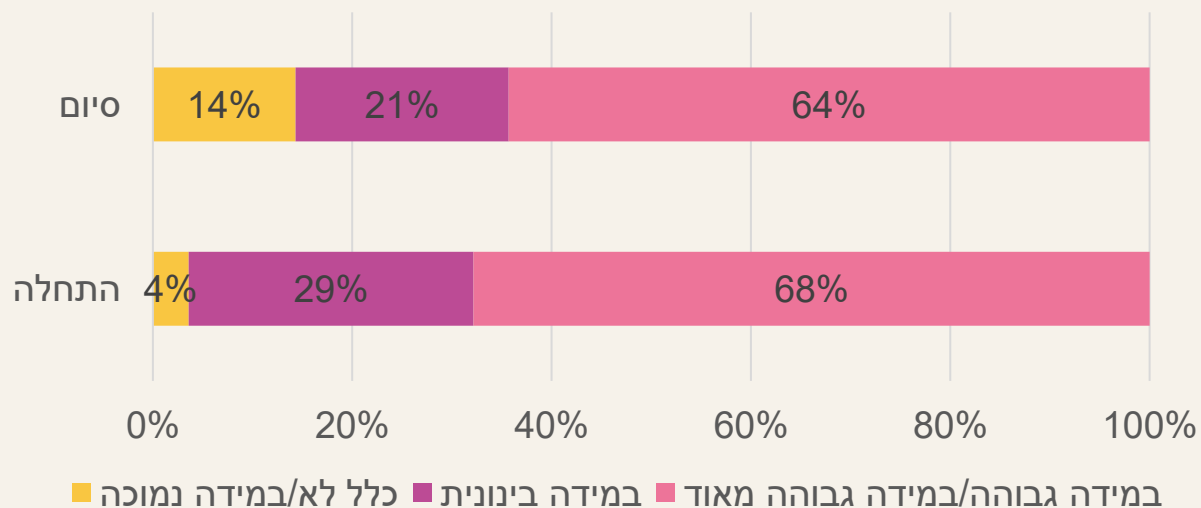
**שינויים בתפיסה
בעקבות התוכנית**

תפיסה בנוגע לאופן שבו על הארגון לקדם שיתופי פעולה

- רוב המשתתפים הצהירו גם בתחילת התכנית וגם בסופה כי על הארגון שלהם לשפר את מידת התיאום ושיתופי הפעולה שלו עם ארגוני תשתיות אחרים

באיזו מידה לדעתך על הארגון שלך לשפר את מידת התיאום ושיתופי הפעולה שלו עם ארגוני תשתיות אחרים, גם כאשר הדבר עשוי לדרוש התאמות ושינויים בעבודתכם?

תפיסה מערכתית ומורכבת יותר ביחס לשדה

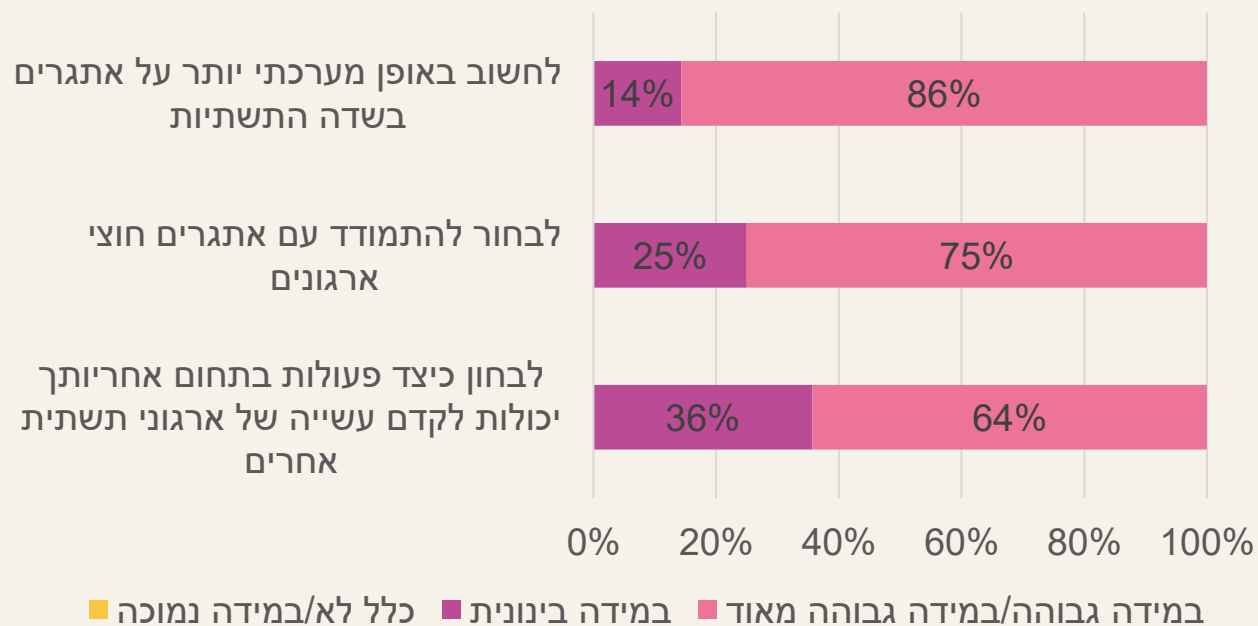
- התכנית תרמה להבנה שארגונים שונים מתמודדים עם מגוון אתגרים מורכבים, תורמת לגישה לפיה חסמים אינם נעשים באופן שרירותי, אלא מותך מורכבויות מהותיות
- ההשתתפות בתכנית והכרת הצרכים של ארגונים אחרים גרמה למשתתפים לרצות להשקיע בשיתופי פעולה בפן האישי
- התכנית תרמה הבנה כי ישנן אפשרויות לדבר באופן נגיש יותר מבעבר עם הארגונים השותפים לתכנית
- התכנית תרמה להבנה טובה מבעבר כי ניתן לשתף פעולה עם ארגונים ולקדם סוגיות משותפות ביחד
- יותר פניות להקשבה לבעיות של ארגונים אחרים ולצרכים שלהם.

שינוי תפיסתי ביחס לשדה התשתיות (המשך)

"אחד מהדברים שהתכנית עשתה זה להעלות את רמת המודעות לקולגה. אתה רואה שיש עוד שחקנים וצרכים אחרים וחושב יותר מערכתי. זה העלה את המודעות והצורך לתיאום ושיח."

"בזכות התכנית אני מכיר ארגונים, ומבין שהם נגישים לי. לא תמיד מסכימים אבל אנחנו יכולים לדבר על אי הסכמות, להיות בקשר ולפתור בעיות. להיות מודעים לצרכים גורם לך לפעול."

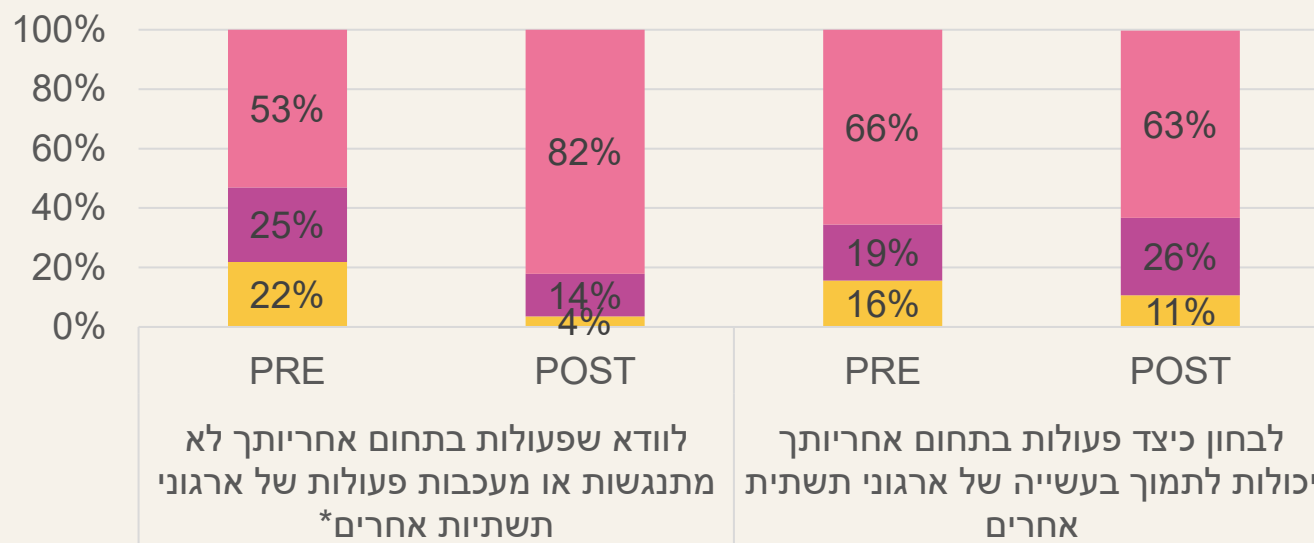
באיזו מידה ההשתתפות בתכנית גרמה לך?

תרומה לשינוי בסדר העדיפויות: תיאום שלילי מול תיאום חיובי

- התכנית תרמה לרצון להשקיע יותר בתיאום שלילי: השקעה בשיתופי פעולה על מנת להימנע מהפרעה לארגונים אחרים
- לא ניכרת תרומה לרצון להשקיע בתיאום חיובי: שיתופי פעולה על מנת לתמוך בפעילות ארגונים אחרים

באיזו מידה ההיבטים הבאים נמצאים גבוה בסדר העדיפויות שלך?

במידה גבוהה/במידה גבוהה מאוד ■ במידה בינונית ■ כלל לא/במידה נמוכה ■

**קשרים בין משתתפים
ושיתופי פעולה ביניהם**

קשרים בין משתתפים: הפן האישי

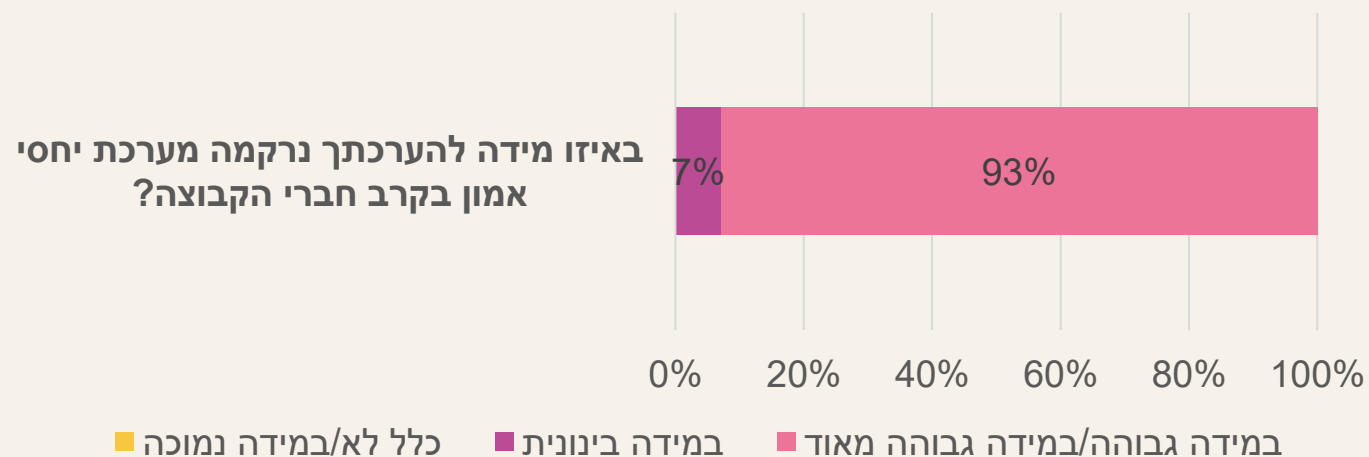
• ההערכה בתחילת התכנית הצביעה על כך שהסיבה המרכזית להגעה לתוכנית היא יצירת רשת קשרים עם משתתפים מארגונים שונים, במטרה ליצור ממשקי עבודה, שיתופי פעולה ולקדם פרויקטים. צוין במיוחד הרצון ליצור קשרים בין שלטון מרכזי ושלטון מקומי

• בהתאם לציפיותיהם, בעקבות התכנית נוצרו קשרים אישיים בין משתתפים מכלל מהגזרים

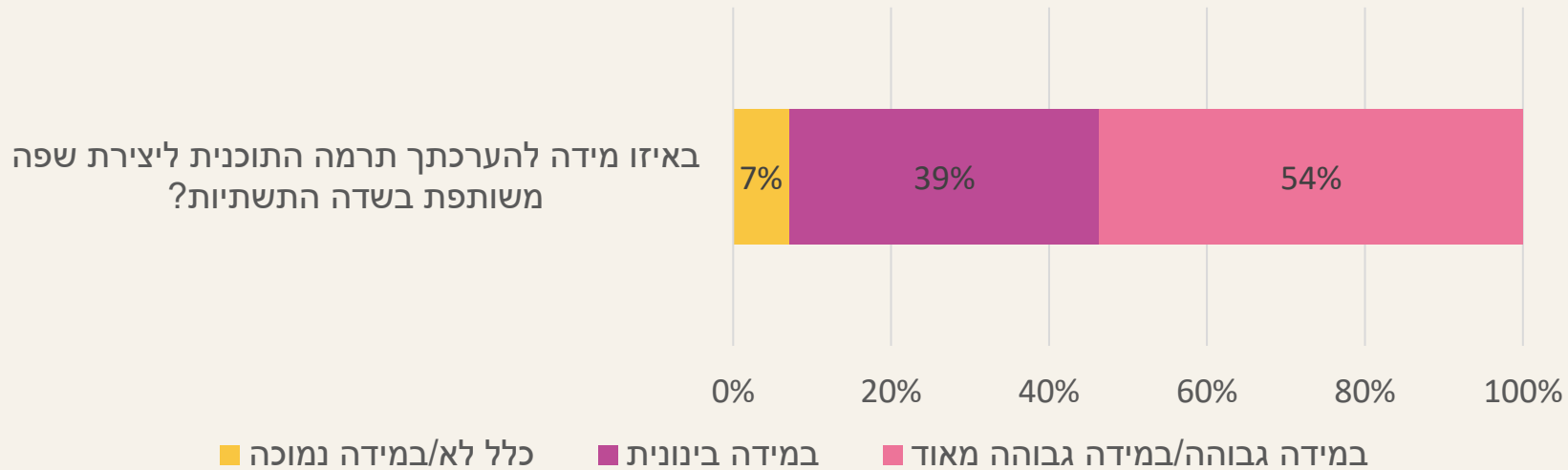
• ישנם יחסי אמון בין חברי הקבוצה

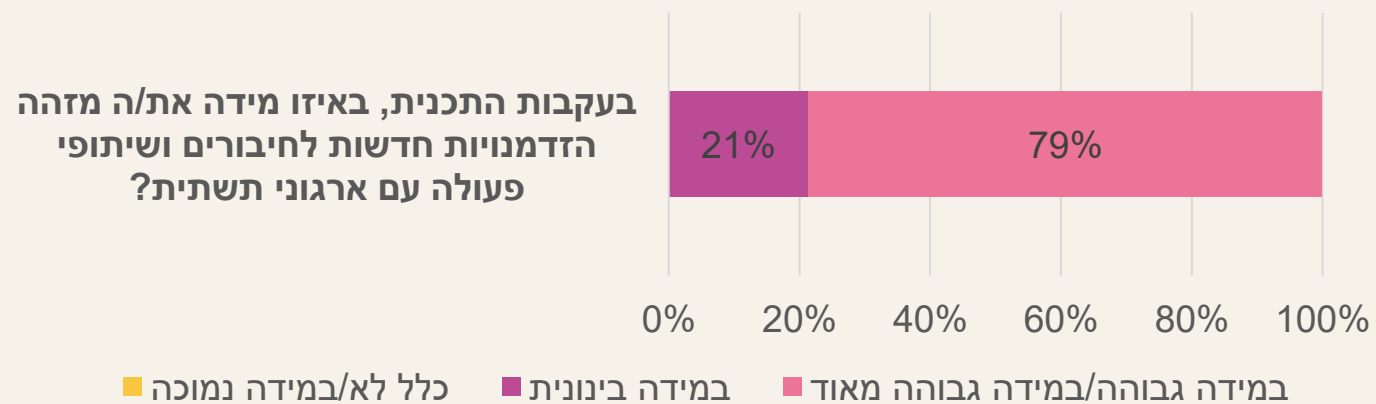
תרומה התכנית לשפה משותפת

- המשתתפים נשאלו באיזו מידה להערכתם התכנית תרמה ליצירת שפה משותפת ביניהם בשדה התשתיות
- 54% מהמשתתפים דיווחו כי התכנית תרמה במידה רבה או רבה מאוד (15 משתתפים)
- 7% בלבד דיווחו על מידה נמוכה (2 משתתפים)

תרומה לפיתוח קשרים מקצועיים ושותפויות

- בעקבות התכנית המשתתפים מזהים הזדמנויות חדשות לחיבורים ושיתופי פעולה עם ארגוני תשתית
- בהתאם לציפיותיהם, המשתתפים היו בקשר מקצועי כלשהו עם משתתפים אחרים מהתכנית הן בזמן החופשי במהלך התכנית והן מחוץ לזמני המפגשים
- המשתתפים ציינו כי הידע הנרכש בתכנית על הארגונים אחרים חשוב לקידום שותפויות, אולם הקשרים בין האנשים הם אשר מאפשרים שותפויות אלה ועליהם יש לשים דגש גם בהמשך

שיתופי הפעולה שנוצרו כתוצאה מהתכנית

הממצאים בשקף זה מבוססים על מידע איכותני אשר ניתן על ידי המשתתפים בשאלון הכמותני

"קרה כמה פעמים בזמן האחרון שהרמתי טלפון למישהו מהתכנית, ואו שפתרו לי את הבעיה או שהפנו אותי למישהו שיפתור. מבחינתי זה התוצר הכי טוב שאני יכול לקבל. אני לא צריך ממש שיתוף פעולה על פרויקט – זה שיש לי מישהו שפותח לי דלתות ומסיר מקלות בגלגלים זה הישג עצום."

- 96% המשתתפים העידו כי הקשרים המקצועיים עתידיים להוביל לתוצרים (ולא רק להתייעצויות וחילוף מידע)
- תוצרים אינם נתפסים דווקא כשיתוף פעולה על פרויקט או תהליך, אלא גם כקידום פעילות באופן כללי
- 93% מהמשתתפים פירטו על לפחות שלושה שיתופי פעולה פרקטיים שנוצרו כתוצאה מהתכנית
- תיאורי שיתופי הפעולה מוצגים בקובץ PDF נפרד כנספח למצגת זו

תרומת התכנית לשינוי בעשייה של המשתתפים

- כבר בראיונות האמצע של התכנית הובן כי הידע שהמשתתפים קיבלו בתכנית תרם לעשייה מתוך פרספקטיבה רחבה יותר

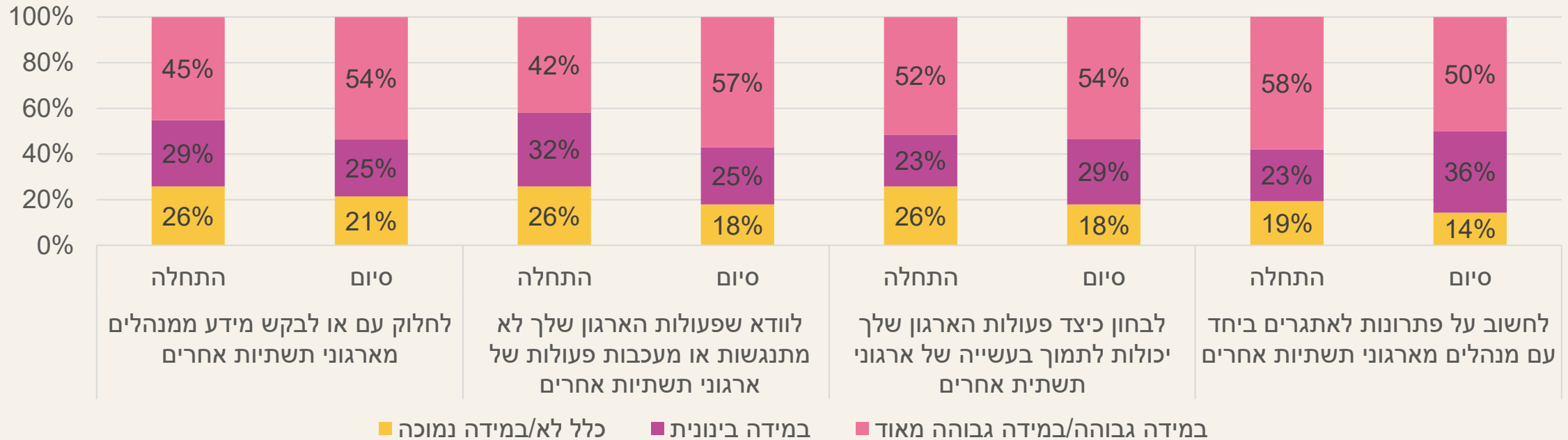
"לא עשיתי משהו כתוצאה מהשתתפות בתכנית וכרגע אין לי תכניות כאלה. אבל אני עובדת על פרויקט תשתיתי גדול, ואני מרגישה שהתכנית נותנת לי עומק בהבנה, עומק בפרספקטיבה, אפשרות להבין מי השחקנים שבאים לתהליך, אלו שאלות לשאול, מה האינטרסים וכו'."

"אני מניח שזה שאני מכיר מה ארגונים אחרים עושים גורם לי לפעול שונה כשזה נוגע לקשר שלי עם ארגונים אחרים. אני לא יכול לשים את האצבע בדיוק, אבל אפשר להניח שההיכרות משפיע על העשייה."

דפוסים קבועים של שיתופי פעולה

המשתתפים נשאלו באיזו מידה ההיבטים הבאים מהווים חלק מהעבודה היומיומית שלהם:

• השקפים הקודמים הצביעו על תרומה חשובה לשיתופי פעולה

• שקף זה מצביע על כך שעדיין מוקדם לזהות שינויים במספר דפוסי פעולה קבועים הנוגעים לקידום שיתופי פעולה

פעילות עתידית מתוכננת של המשתתפים

הממצאים בשקף זה מבוססים על מידע איכותני אשר ניתן על ידי המשתתפים בשאלון הכמותני

- המשתתפים מדווחים על מגוון פעילויות שהם מתכננים לבצע כתוצאה מהשתתפותם בתכנית
- משתתפים דיווחו על תכנון לבצע פעילויות כלליות כגון: הגברת שיתופי פעולה עם ארגוני תשתית, ייזום של הגדרת תהליכי עבודה מול חברות תשתית אחרות, הגדרת תכניות עבודה עם חברות תשתית אחרות, ייזום פורום להסרת חסמים, והיכרות טובה יותר עם סוגיית הרשויות המקומיות ופיתוח ממשקי עבודה עימן
- משתתפים דיווחו על מגוון פעילויות ספציפיות המתוכננות לעתיד הקרוב בתחומים ספציפיים כגון תחבורה, ניהול מי נגר, מנהרות תשתית רב תחומיות, תחזוקת מגדלים, ותשתיות תקשורת
- תשובותיהם הרבות של המשתתפים מובאות בקובץ PDF נפרד

היבטים בתכנית שתרמו ליצירת קשרים בין משתתפים

- שיחות משותפות ולמידת עמיתים
- עבודה משותפת על משימה בקבוצות קטנות ומתחלפות
- סיורים
- פעילויות חברתיות לא לימודיות
- רצף במפגשים
- ימי למידה מלאים
- הרצאות My-TED
- זמן חופשי לא פורמאלי
- בחירת משתתפים בעלי יכולת הקשבה ואופי נוח, בשילוב עם ידע עשיר בנוגע לארגון ויכולת לקדם תהליכים בארגונים שלהם

פיתוח שותפויות: היבטים להמשך

הצעות המשתתפים לתמיכה בפיתוח שותפויות:

- יותר סיורים ביחס ללמידה פרונטאלית
- הגעה לארגונים מהם מגיעים המשתתפים
- יותר נציגים מהרשויות המקומיות
- יותר דגש על ידע המגיע ממשתתפים בקבוצה

**מבט לעתיד:
היבטים נוספים לשיפור
ולשימור**

היבטים לשימור

- חלק מהמשתתפים טענו שיציאה ליומיים מרוכזים מהעבודה מקשה מאוד על ההשתתפות וההתמדה בתכנית. מרואיינים אחרים חשבו שלמרות הקושי, מדובר על מודל מוצלח, אם כי ניתן לקצר את מועד סיום היום
- חלק מהמשתתפים מעדיפים לכלול לינה במפגשים של יומיים, וחלקם רואים בכך נטל שאין בו ערך מוסף
- חשיבות של שילוב סיורים ביחד עם הרצאות פרונטאליות והרצאות מיי טד במגוון תחומי תשתית
- הסיור בחו"ל חשוב מאוד למשתתפים
- מספר המשתתפים היה ראוי. מספר מרואיינים טענו שניתן אף להגדילו במקצת.
- צוות מקצועי וקשוב
- תכנים רלוונטיים, מקצועיים והרצאות איכותיות
- תמהיל נכון של בכירים העוסקים ממגוון תחומים; חלק מהם עוסק באסטרטגיה ומדיניות וחלק בתכנון והטמעה
- השקעה בלוגיסטיקה, אשר גורמת למשתתפים להרגיש שמשקיעים בהם

המלצות המשתתפים למחזור הבא

- פריסת התכנית על פני פחות זמן
- יותר למידת עמיתים ופחות הרצאות פרונטאליות
- בקשה לראות בשיתופי פעולה ופגישות קבועות בין משתתפים כפרויקטים
- מספר משתתפים הרגישו שהפרויקטים החלו מאוחר מדי, וכי לא הובהר להם היטב כיצד יש לבצע פרויקטים ומה הציפיות מהם
- חשיבה על האופן שבו ניתן ליצור מנגנוני המשכיות
- חשיבה האם על התכנית להקיף את כלל שדה התשתיות או להתמקד באתגר מסוים לצורך העמקה

המלצות המשתתפים בנוגע לגופים שחשוב שישתתפו בתכנית

המשתתפים נשאלו מי לא נמצא בתוכנית ולדעתם חשוב שישתתף במחזור הבא. אלה תשובותיהם:

- רמ"י
- רשויות מקומיות
- תאגידים עירוניים לתשתיות כגון תאגידי מים וביוב ותאגידי פסולת
- חברות תקשורת
- רשות המים
- רשות החשמל
- חברת חוצה ישראל
- רשות שדות התעופה ורשות נמלי ישראל
- סוגיית שיתוף מיעוטים בתכנית

המלצות צוות התכנית וחברי ועדת ההיגוי בנוגע לפרויקטים

- ישנה שביעות רצון מהאופן שבה הוטמעה התכנית במחזור הראשון. ניכר כי התכנית ענתה על ציפיות הצוות וחברי ועדת ההיגוי. עם זאת, ישנה הבנה כי היבט משמעותי שיש לשפר הוא נושא הפרויקטים.
- בדומה לתשובות המשתתפים, מובן כי יש להגדיר באופן טוב יותר מה הוא פרויקט, מה הציפיות ממנו ומה התוצרים הנדרשים
- ישנן הצעות למקד פרויקטים באתגר מסוים, ובכך לתרום לפעילות ממודת יותר של המשתתפים ולהבנה טובה יותר של העשייה הנדרשת
- מומלץ להתייחס לפרויקטים כבר מהמפגש הראשון ולאורך שאר המפגשים, במטרה להנחיל שפה משותפת למשתתפים בנוגע לביצוע הפרויקט
- בדומה לבקשות המשתתפים, מספר מרואיינים המליצו להכניס תכנים ניהוליים לתכנית, במטרה לתרום לעבודה על הפרויקטים

המלצות צוות התכנית וחברי ועדת היגוי בנוגע להרכב המשתתפים

- בדומה לתשובות המשתתפים, ברור כי למרות הקושי, חשוב להכליל נציגים מרמ"י
- מספר מרואיינים המליצו להכליל משתתפים מרשות המים וגופים הקשורים לניקוז ומי נגר
- מספר מרואיינים המליצו להכליל משתתפים ממשדד התקשורת ואף מחברות תקשורת
- מספר מרואיינים המליצו להכליל משתתפים מהמשרד להגנת הסביבה
- ניתן לשקול לצרף מועמדים ממשדד החינוך בשל אחריותם על בתי ספר ומוסדות במרחב הציבורי
- בדומה לתשובות המשתתפים, רוב המרואיינים תומכים בהכללת יותר נציגים מהשלטון המקומי
- הדעות בנוגע לרשויות מהן יש לבחור נציגים חלוקות: חלק חושבים כי חשוב שיהיה ייצוג של פרפריה ומרכז, רשויות קטנות וגדולות, ושילוב של ערים ומועצות אזוריות. חלק אחר חושב כי יש להתמקד ברשויות המרכז הגדולות בהן נמצאות רוב התשתיות והן אשר מתמודדות עם מירב אתגרי התשתית.
- שני מרואיינים תמכו בצירוף משתתפים מהמגזר השלישי, כאשר ישנן עמותות העוסקות באתגרי תשתית
- לגבי משתתפים המגיעים מקבוצות מיעוט, רוב המרואיינים אמרו שלדעתם אין ערך רב בגיוון לשם גיוון בלבד. לכן, מרואיינים אלה אינם תומכים בצירוף מועמדים שהפרופיל שלהם אינו המתאים ביותר לתכנית במטרה להגדיל גיוון
- מובן כי ניתן לצרף משתתפים מקבוצות מיעוט המגיעים מהשלטון המקומי, אולם סביר להניח שאלה יהיו ברשויות מהפריפריה, שלא בטוח שמתמודדות עם אתגרי תשתית לאומיים הרלוונטיים לשאר המשתתפים

מעורבות של חברי ועדת ההיגוי

- המרואיינים מקרב חברי ועדת ההיגוי אמרו שהם היו מוכנים להיות מעורבים באופן משמעותי יותר בעתיד
- המרואיינים נכונים להשתתף בפעילויות, לתרום מהידע שלהם, להציג את עמדתם וכדומה
- המרואיינים ציינו כי כדי להשתתף בפעילויות, עליהם לדעת זמן רב מראש על שעות ותאריכים

תודה רבה